

№ 52.

Święcenia alumnów.

Dnia 6 kwietnia b. r. otrzymali z rąk J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza święcenia diakonatu następujący alumni:

1. Zajkowski Wacław.
2. Markowski Władysław.
3. Wszyński Stanisław.
4. Kalinowski Mieczysław.
5. Rogowski Jan.
6. Załęski Józef.
7. Krawczyk Władysław.
8. Pilarek Franciszek.
9. Krajewski Roman.
10. Podbielski Telesfor.
11. Równy Kazimierz.
12. Chelchowski Stanisław.
13. Sasinowski Mikołaj.

№ 53.

Zmiany w duchowieństwie.

Dnia 5 kwietnia b. r. zmarł Ks. Kan. B. Sadowski w Tykocinie. R. i. P.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE

ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

№ 6.

Łomża, dnia 1 czerwca 1935 r.

Rocznik IX.

T R E Ś Ć :

54. S. Paenitentiarum — Decretum: Spiritualis visitatio in SSmo Sacramento indulgentiis ditatur. 55. S. Paenitentiarum—Decretum: assistentia officii, quae vocant, tenebrarum in hebdomada maiori peculiaribus augetur indulgentiis. 56. S. Congr. Rituum: Variationes faciendae in rubricis breviarum ac missalis Romani.	57. Pap. Komisja do autentycznego wyjaśnienia kanonów kodeksu. 58. Obchody świeckie. 59. Wykup gruntów zajętych przez groby i cmentarze wojenne. 60. Kolekta na Uniwersytet Lubelski. 61. Uniwersyteckie wykłady dla duchowieństwa.

№ 54.

Sacra Paenitentiarum Apostolica

(Officium de Indulgentiis).

Spiritualis visitatio in SSmo Sacramento indulgentiis ditatur**DECRETUM.**

Satis innotescit plurimum christianorum, pietate praestantium, laudabilis praxis, qui propter aliquem morbum aliasve iustas causas impediti, quominus ad ecclesiam accedere possint ut praesentes Jesum visitent, publicae adorationi expositum vel in sancto tabernaculo reconditum (quod quidem vehementer exoptant) et ita lucrari quoque indulgentias hisce visitationibus adnexas, in propria domo aut ibi ubi impedimentum eos detinet, talem visitationem explere student in spiritu fidei erga realem Jesu Christi praesentiam in Sacramento Altaris, recitantes quoque praescriptas preces, sibi que persuadentes, divinum Redemptorem in immensa sui Cordis caritate benigne accepturum hunc pietatis actum eodem quippe modo, quo spiritualis Communio Eadem est gratissima, quum Communio sacramentalis fieri nequeat.

Haec, alta quidem, in animo Suo revolvens, Ssmus D. N. Pius divina Providentia Pp. XI, ob eximiam Eius, quae toti christianorum

Orbi apprime agnita est, pietatem erga hoc Sacramentum, quaeque Ipsum impulit ad nihil prorsus negligendum, quod conferre posset ad Eiusdem cultum efficacius promovendum ac amorem in Ipsum ardentius refovendum, hanc praxim, iam admodum apud pios fideles invectam, peculiaribus indulgentiis locupletare statuit. Et optimo sane consilio, quum adamussim de praxi agatur quae hos fines directe respiciat sitque ob hanc rationem quam maxime a spiritus magistris commendata, utpote perapta ad vivide fidem iuvandam in hoc mysterium atque ad amorem ac grati animi sensus erga amantissimum humani generis divinum Redemptorem excitanda, qui ob infinitos Suae sapientiae thesauros ineffabilem modum invenit usque ad consummationem saeculorum manendi cum Suis creaturis, pretioso Suo sanguine redemptis, testatus Se delicias Suas in ipsis reperire.

Quapropter, in Audientia infrascripto Cardinali Paenitentiario Maiori die 23 mensis Februarii vertentis anni concessa, decrevit fideles omnes taliter visitationem Jesu Christi in Sacramento saltem corde contrito expleturos, et preces in Brevi Ap. sub die 3 Junii 1932¹⁾ praescriptas scilicet quinq; Pater, Ave et Gloria ad Jesum in Sacramento Altaris et semel has easdem preces ad mentem Summi Pontificis recituros, quum rationes a propria voluntate alienae visitationem personalem impedirent, toties quoties indulgentiam partialem quinque annorum posselucrari; plenariam quoque, suetis conditionibus, eisdem concessit semel in hebdomada lucranda, si occurrentibus iisdem rerum adiunctis quotidie huiusmodi visitationem complere studuerint.

Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Paenitentiariae, die 12 Aprilis 1935.

L. Card. Lauri, Paenitentiarius Maior
S. Luzio, S. P. Regens.

L. † S.

(Acta Apost. Sed. An. Vol. XXVII, 1935 a. pag. 171).

¹⁾ Cfr. Acta Apost. Sedis, vol. XXIV, p. 231.

№ 55.

Sacra Paenitentiaria Apostolica.

(Officium de indulgentiis).

Assistentia officii, quae vocant, tenebrarum in hebdomada maiori peculiaris augetur indulgentiis.

DECRETUM.

Ad excitandos in corde fidelium debitos grati animi sensus erga salutiferam passionem D. N. I. C., pretium redemptionis nostrae, quo praesertim tempore eiusdem memoria specialius in Ecclesia recolitur, Ssmus D. N. Pius div. Prov. Pp. XI, instante infrascripto Cardinali Paenitentiario Maiore, in audientia die 9 currentis mensis eidem impertita, benigne largiri dignatus est ut quicumque Officiis, quae vocant Tenebrarum feriis IV, V et VI Maioris Hebdomadae intersint, psalmodumque ac lectionum cantum aut devota lectione, aut piis super dominica passione meditationibus vel orationibus, pro suo quisque captu, sequantur, indulgentiam partialem decem annorum unoquoque ex dictis diebus, plenariam vero, si cunctis tribus, ut supra, adstiterint et oraverint, suetis conditionibus, lucrari valeant.

Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Paenitentiariae Ap., die 16 Martii 1935.

L. Card. Lauri, Paenitentiarius Maior.

I. Teodori, Secretarius.

L. † S.

(Acta Ap. Sed. vol. XXVII, pag. 114, an. 1935).

№ 56.

SACRA CONGREGATIO RITUUM.

Variationes faciendae in rubricis breviarii ac missalis Romani.

I. IN BREVIARIO ROMANO

1. Post Duplicia I classis primaria ponatur:
(Duplex I classis secundarium.
Festum Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C.).

2. Inter Duplicia II classis secundaria expungatur idem Festum Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C., et in fine addatur (Festum Maternitatis B. Mariae Virg.).

3. Die 30 Iunii, post Nonam Commemorationis S. Pauli Ap., ponatur: (Vesperae de sequenti, sine ulla Commemoratione).

4. Die 1 Iulii, post Orationem de I Vesperis Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C., expungantur omnes Commemorationes.

Eadem die, post Nonam, ponatur:

(In II Vesperis.

Omnia ut in I Vesperis, sed loco ultimi Psalmi, dicitur Psalmus 147 *Lauda, Ierusalem, Dominum.*

V. *Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni.*

R. *Quos pretioso Sanguine redemisti.*

Ad Magnif. Ant. *Habebitis autem... sempiterno.*

Et fit Commemoratio tantum sequentis, ut infra.

Completorium de Dominica, et conclusio Hymni ut in Comuni Festorum B. Mariae Virg.).

5. Die 2 Iulii, in festo Visitationis B. Mariae Virg., post verba: (In I Vesperis) ponatur:

(Quando dicendae sint integrae Antiphonae de Laudibus, Versus et reliqua ut infra.

Ant. *Beata es... alleluia.*

V. *Benedicta tu in mulieribus.*

R. *Et benedictus fructus ventris tui.*

Oratio Famulis tuis .. Per Dominum).

Et post hanc Orationem expungantur omnes Commemorationes.

II. IN MISSALI ROMANO

Die 1 Iulii, in Oratione Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C. expungantur signa parenthesis quoad verba (solemni cultu). Post rubricam (In Missis votivis...) ponatur: (Et in Missis privatis tantum, fit Commemoratio diei Octavae S. Ioannis).

URBIS ET ORBIS

Aucto ritu festi Pretiosissimi Sanguinis D. N. Iesu Christi, Sacra Rituum Congregatio, vigore facultatum sibi specialiter a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa XI tributarum, suprascriptas variationes approbavit, illasque in futuris editionibus Breviarii et Missalis Romani inserendas mandavit. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 19 Ianuarii 1935.

C. Card. LAURENTI, *Prefectus.*

L. + S.

A. CARINCI, *Secretarius.*

№ 57.

Papieska Komisja do autentycznego wyjaśniania kanonów Kodeksu.

Odpowiedzi na przedłożone wątpliwości.

Ich Eminencje XX. Kardynałowie, należący do Komisji do autentycznego wyjaśniania kanonów Kodeksu, polecieli na przedłożone podczas sesji plenarnej następujące wątpliwości odpowiedzieć na poszczególne, jak podano poniżej:

I. O konferencjach celem pogłębienia Teologii Moralnej.

P. Czy do zajętych w duszpasterstwie, o których mówi kan. 131 § 3¹⁾, zaliczyć należy kapłanów zakonnych, działających jako katecheci albo wikariusze współpracownicy lub zależni od proboszcza kapelani w szpitalach i innych pobożnych instytucjach?

O. Przecząco w sprawie katechetów zakonnych; twierdząco w sprawie zakonnych wikariuszów współpracowników albo kapelanów, jeśli w myśl kan. 476 § 6²⁾ Kodeksu Prawa Kanonicznego zastępują proboszcza i wspierają go w całej pracy parafjalnej.

II. O spowiedzi zakonnej.

P. Czy słowa: *w miejscu prawnie naznaczonym*, o którym mowa w wyjaśnieniu z dnia 24 listopada 1920 do kan. 522³⁾ rozumieć

1) Kan. 131 § 3: Uczestniczyć w konferencji, albo w braku jej posłać muszą na piśmie rozwiązać nie zagadnień (casuum), o ile od miejscowego Biskupa nie uzyskają wyraźnego przedtem zwolnienia, tak wszyscy kapłani świeccy, jak i zakonnicy, choćby wyjęci, pracujący w duszpasterstwie a także inni zakonnicy, którzy uzyskali władzę słuchania spowiedzi od Ordynariusza, jeśli w ich domach nie odbywa się konferencja.

2) Kan. 476 § 6: Prawa i obowiązki jego (wikariusza współpracownika) ocenić należy ze statutów diecezjalnych, z nominacji Ordynariusza i z polecenia samego proboszcza; ale, jeśli czego innego wyraźnie nie zastrzeżono, wikariusz współpracownik powinien na mocy swego urzędu zastępować proboszcza i wspierać go w całej pracy parafjalnej z wyjątkiem ofiarowania Mszy za parafjan.

3) Kan. 522: Jeżeli wbrew przepisowi kan. 520, 521 jakaś zakonnica dla spokoju sumienia idzie do kapłana aprobowanego przez miejscowego Ordynariusza do słuchania spowiedzi niewiast, spowiedź w jakimkolwiek kościele albo kaplicy, nawet w półpublicznej odbyta, jest ważna i godziwa przy zniesieniu jakiego-

należy jedynie o miejscu stale albo przejściowo naznaczonym, czy też w myśl kan. 910 § 1¹⁾ o miejscu wybranem.

O. Przecząco w pierwszej części, twierdząco w drugiej.

III. O roku nowicjatu.

P. I. Czy potrzebny jest indult apostolski, aby kanoniczny rok nowicjatu, o którym mowa w kan. 555 § 1 n. 2²⁾, przenieść można na rok drugi nowicjatu wedle § 2 tegoż kanonu.

II. Czy Ordynariusz miejscowy może zwolnić z drugiego roku nowicjatu, jeśli go konstytucje do ważności profesji w myśl kan. 555 § 2 nie wymagają.

O. Do I. Twierdząco.

Do II. Twierdząco, o ile chodzi o Zakony prawa diecezjalnego. Dan w Rzymie, w Mieście Watykańskim, d. 12 lutego 1935 r.

A. Kard. Sincero, Biskup Prenesteński, Prezes.

I. Bruno, Sekretarz.

№ 58.

W sprawie obchodów świeckich.

Coraz częściej obchody świeckie nazywa się „świętami”. Doszło już do tego, że prawdziwe święta kościelne zepchnięte zostały w cień przez „święta” wicsny, zimy, lasu, gór, morza, mleka, dziecka, Warszawy, Polesia, Huculszczyzny, sportów

kolwiek przywileju przeciwnego; nie może też temu przeszkodzić Przełożona, albo sprawy tej badać nawet ubocznie, a zakonnice nie są obowiązane do zdawania jej z tego jakiegokolwiek sprawy.

1) Kan. 910 § 1: Nie należy spowiadać niewiast poza konfesjonalem, chyba z powodu choroby lub prawdziwej potrzeby i z zastosowaniem ostrożności, jakie miejscowy Ordynariusz uzna za stosowne.

2) Kan. 555 § 1: Oprócz innych warunków, które się w kan. 543 wymienia jako nieodzowne do ważności nowicjatu, należy nadto odbyć go:

1) po skończeniu przynajmniej 15 roku życia;

2) przez cały rok bez przerwy;

3) w domu nowicjatu.

§ 2. Jeśli konstytucje dłuższego wymagają czasu do nowicjatu, nie jest on konieczny dla ważności profesji, chyba że w konstytucjach coś innego wyraźnie zaznaczono.

a nawet i zwierząt, które to „święta”, urządzone zazwyczaj w święta kościelne i w niedziele, dominują nad temi ostatnimi świętami.

Episkopat Polski na zeszłorocznej konferencji swojej napiętnował to nadużywanie nazwy święta, która pochodzi od wyrazu „święty”, nadawanego osobom lub rzeczom stojącym w stosunku religijno-naprzyrodzonym do Boga. Przenoszenie tego miana na sprawy przyrodzone i świeckie jest jego nadużyciem. A gdy się to dzieje nadal mimo wyjaśnienia danego przez Episkopat, upatrywać trzeba w tem tendencje laicyistyczne a nawet antyreligijne, podobne do tych, jakie ujawnili rewolucjoniści francuscy przed 150 laty, gdy w miejsce świąt religijnych wprowadzili „święta” rozumu, święta człowieka i t.p.

Dla obchodów świeckich są najodpowiedniejszymi nazwy: obchód, uroczystość lub dzień jako odpowiednik do „tygodnia” różnych urzędzeń.

Trzeba unikać zamieniania pojęć i nazw i nie mieszać idei świętych ze świeckimi. Niech każda z nich zachowa swoje jasno określone znaczenie, chociaż ich urzeczywistnianie na zewnątrz może się dokonywać w życzliwej harmonji.

Po powyższem wyjaśnieniu podaję WW. Duchowieństwu następujące wskazówki postępowania:

1° Należy wyjaśniać parafjanom, zwłaszcza osobom urządzającym obchody świeckie, że nazwa „święto” przysługuje tylko obchodom religijnym.

2° Jeśliby mimo tego wyjaśnienia użyto w programach lub odezwach obchodów świeckich nazwy „święto”, należy odmówić współdziałania w obchodzie oraz osobnego nabożeństwa.

3° Jeśli urządzający obchód zastosują się do danego im wyjaśnienia i obchód ma się odbyć w dzień świąteczny, główne nabożeństwo ma być odprawione na część święta kościelnego.

4° Urządzający obchody powinni jeszcze przed ogłoszeniem programu porozumieć się z właściwym Proboszczem lub Kurją Diecezjalną co do projektowanych nabożeństw.

№ 59.

Wykup gruntów zajętych przez groby i cmentarze wojenne.

W Nr. 110 Dziennika Ustaw R. P. poz. 979 z dnia 31 grudnia 1934 r. ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Spraw Wew-

nętrnych z dnia 6 grudnia 1934 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie ustalenia terminu nabywania przez Skarb Państwa gruntów, zajętych przez groby i cmentarze wojenne.

Na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 311), zarządzam co następuje:

§ 1. Termin, którego ustalenie jest przewidziane w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych określa się na dzień 1 kwietnia 1940 r.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych

Marjan Zyndram-Kościałkowski.

(vide Rozp. Urzęd. Kurji z 1933 nr. 57 str. 92).

№ 60.

Zbiórka na Uniwersytet Lubelski

Wskutek zezwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 23 czerwca b. r. w niedzielę będzie urządzona zbiórka na rzecz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w całym państwie z wyjątkiem województwa śląskiego i wołyńskiego.

Katolicki Uniwersytet Lubelski ma wielkie potrzeby w rozbudowie budynków uniwersyteckich, w obsadzeniu katedr i rozbudowie wydziałów, w powiększeniu bibliotek seminaryjnych i głównej i tp.

Zbiórka ta w znacznym stopniu ułatwia egzystencję tego zakładu, jak zresztą potwierdza to praktyka na uniwersytetach medjolańskim i lowańskim, gdzie egzystencja tych instytucji opiera się głównie na kolekcje. Skuteczność tej zbiórki zależy od pomocy WW. Duchowieństwa, o którą Rektor Uniwersytetu Lubelskiego gorąco prosi. Do pomocy, w przeprowadzeniu tej zbiórki należy wezwać wiernych, a zwłaszcza członków Akcji Katolickiej pod kierownictwem dyrektorów. Kurja Diecezjalna ze swej strony prosi uprzejmie WW. Ks. Ks. Proboszczów, aby gorliwie zajęli się wymienioną zbiórką.

№ 61.

Uniwersyteckie wykłady dla duchowieństwa.

Rektorat Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w porozumieniu z rektoratem seminarjum duchownego w Lublinie urządzi wy-

kłady naukowe dla duchowieństwa w dniach od 2 do 5 lipca b. r. Ogólnym tematem wykładów będzie „Kościół”.

Szczegółowy program jest następujący:

Dn. 2 lipca.

Godz. 10. Msza św. i otwarcie. Godz. 11. Obiektywna wartość odkupienia a symbolizm modernistyczny—X. prof. A. Słomkowski, Lublin. Godz. 12. Kościół jako mistyczne ciało Chrystusa Pana—X. prof. A. Tymczak, Przemyśl. Godz. 5. Kościół jako najwyższy sędzia w zagadnieniach religijnych—X. prof. J. Kruszyński, Lublin. Godz. 6. Czem Kościół może najbardziej pociągnąć do siebie współczesnych ludzi—X. rektor J. Maśliński, Katowice.

Dn. 3 lipca.

Godz. 10. Kościół jako instytucja prawna—X. prof. M. Wyżyński, Lwów. Godz. 11. Istota i zadania kapłaństwa w Kościele Chrystusowym—X. prof. T. Wilczyński, Lublin. Godz. 12. Istota Mszy św. w świetle współczesnych poglądów teologicznych—X. prof. Florkowski, Kraków. Godz. 5 i 6. Jedność Kościoła a współczesne próby zjednoczenia Kościołów chrześcijańskich—X. prof. Wł. Goral, Lublin.

Dn. 4 lipca.

Godz. 10. Pojęcie Kościoła w nowszej teologii protestanckiej—prelegent będzie później podany. Godz. 11. Pojęcie Kościoła w nowszej teologii prawosławnej—X. prof. M. Niechaj, Lublin. Godz. 12. Postawa Kościoła względem współczesnych prądów umysłowych—X. prof. J. Pastuszka, Lublin. Godz. 5. Postawa Kościoła wobec teorii i praktyki państw totalnych—X. rektor A. Szymański, Lublin. Godz. 6. Dogmatyczne podstawy Akcji Katolickiej, jako pomocniczego organu kapłaństwa—X. dyrektor St. Wojsa, Włocławek.

Dn. 5 lipca.

Godz. 10 i 11. Idee przewodnie w konkordatach, zawartych przez Piusa XI — X. prof. J. Wiślicki, Lublin. Godz. 12. Kościół i sprawy religijne w Konstytucji polskiej—X. prof. P. Kałwa, Lublin. Godz. 5. Czem jest Kościół dla Polski — prelegent będzie później podany. Godz. 6. Czem jest Stolica Apostolska dla Kościoła i ludzkości—X. dyrektor Wł. Lewandowicz, Warszawa.

Wykłady będą się odbywać w gmachu K. U. L. Kierownictwo zastrzega sobie możliwość zmian, o ile będą konieczne. Karta wstępu wynosi 5 zł., mieszkanie, obiad, kolacja — 5 zł. dziennie. We wszystkich sprawach związanych z wykładami, należy zwracać się pod adresem: Wykłady uniwersyteckie dla duchowieństwa, Lublin, Uniwersytet.

Zgłoszenia na mieszkanie i utrzymanie należy skutecznie najpóźniej do dn. 25 czerwca b. r.

